

Nr 246.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1919.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl.

(Bankoutskottets utlåtande nr 69.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlätna propositionen (nr 2) med förslag till tilläggsstat för år 1919 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels att, i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bliva förelagd riksdagen, till beredande av krigstidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, under tionde huvudtiteln på *tilläggsstat* för år 1919 såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 4,000,000 kronor;

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 246.

dels att, i avbidan på proposition angående krigstidstillägg för år 1919 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa, beräkna för ändamålet under tionde huvudtiteln på *tilläggsstat* för år 1919 såsom förslagsanslag ett belopp av 700,000 kronor;

dels ock att, i avbidan på proposition angående krigstidstillägg för år 1919 åt änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, beräkna för ändamålet under tionde huvudtiteln på *tilläggsstat* för år 1919 såsom förslagsanslag ett belopp av 500,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 14 mars 1919 avlåten proposition (nr 227), under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna propositionen bifogat förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl.,

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg under år 1919 åt de i ovannämnda författningsförslag omförmälda änkor och barn å *tilläggsstat* för år 1919 under tionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 4,500,000 kronor,

dels ock förklara, att under år 1920 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka under nämnda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt ovan omförmälda änkor och barn skola bestridas, desamma skola utgå av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg och dyrtidshjälp under år 1920 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

I sammanhang härmed har riksdagen till behandling förehäft en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i propositionen nr 227, att det s. k. grundtalet skulle motsvara $\frac{9}{10}$ av fördyringen.

Riksdagen får, under hänvisning till vad riksdagen i sin denna dag avlåtna skrivelse angående förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer (nr 245) anfört, meddela, att riksdagen ansett sig böra i huvudsak bifalla förevarande proposition. De ändringar, som, med hänsyn till vad riksdagen i återopade skrivelsen anfört, måst vidtagas i Eders Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattnings-

havare i statens tjänst m. fl., äro endast följande: I §§ 3 och 4 har i stället för fyra tiondedelar insatts en tredjedel och i övergångsbestämmelsen 147 i stället för 135.

Genom dessa ändringar har riksdagen i viss mån tillmötesgått den i ovanberörda motion gjorda framställningen.

På grund av de av riksdagen vidtagna förändringarna i grunderna för beräkningen av ifrågavarande dyrtidstillägg har det av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet beräknade beloppet måst i någon mån höjas. En ökning med 250,000 kronor eller till 4,750,000 kronor synes vara tillräcklig.

I samband härmed får riksdagen anföra följande. I proposition till 1918 års lagtima riksdag, nr 180, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa föreslog Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att ur anslaget till ifrågavarande krigstidstillägg finge utgå ersättning för kostnader, förbundna med utbetalandet av krigstidstillägget. Riksdagen biföll detta förslag. Med utbetalandet av dyrtidstillägget för år 1919 till nämnda personer komma givetvis även att bliva förbundna vissa kostnader, vilka måste bestridas av statsmedel. För att undvika förfaringssättet från år 1917, då Eders Kungl. Maj:t i särskild proposition begärde medel för ersättande av dylika kostnader, har det synts lämpligt att redan nu i samband med beviljande av medel för ifrågavarande dyrtidstillägg lämna samma medgivande som förra året.

Riksdagen, som utöver vad sålunda anförts icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt ovanberörda i ämnet väckta motion,

dels godkänt bilagda förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. (bilaga A),

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg under år 1919 åt de i ovannämnda författningsförslag omnämnda änkor och barn å tilläggsstat för år 1919 under tionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisat ett belopp av 4,750,000 kronor,

dels medgivit, att ur ifrågavarande anslag må utgå ersättning för kostnader, förbundna med utbetalande av dyrtidstillägget åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa,

dels ock förklarar, att under år 1920 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka under nämnda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt ovan omförmälda änkor och barn skola bestridas, desamma skola utgå av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1920 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Stockholm den 28 maj 1919.

Med undersätlig vördnad.

*Bilaga A.***Förslag**

till

**kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade
änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl.**

§ 1.

Dyrtidstillägg tillkommer sådana änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, som äga åtnjuta pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd anstalt för pensionering av dylika befattningshavares änkor och barn, från Lunds universitets änke- och pupillkassa, från vaktbetjäningens vid Uppsala universitet pensionsinrättning för änkor och barn eller från enskilda järnvägarnas pensionskassa eller med denna jämförlig pensionsinrättning.

§ 2.

Dyrtidstillägget beräknas med ledning av det grundtal, som fastställts för bestämmande av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Nytt grundtal äger tillämpning från och med det kvartal, under vilket Kungl. Maj:ts beslut därom kungjorts, till det kvartal, under vilket Kungl. Maj:t må komma att fastställa annat grundtal.

§ 3.

Dyrtidstillägg till änka samt till änka med ett eller flera minderåriga barn utgår å pension eller understöd, som icke överstiger 80 kronor för kvartal, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiger pensionen eller understödet 80 kronor för kvartal, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 80 kronor för kvartal, på

sätt nyss sagts samt för den del, som överstiger 80 kronor men icke 187 kronor 50 öre för kvartal, efter ett procenttal, som motsvarar en tredjedel av grundtalet. Å den del av pension eller understöd, som överstiger 187 kronor 50 öre för kvartal, utgår icke dyrtidstillägg.

Till änka med ett eller flera minderåriga barn ökas dyrtidstillägget för varje sådant barn med en tiondedel av summan av pensionen, till den del dyrtidstillägg å densamma beräknas, och därå utgående dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg till ett eller flera minderåriga barn utan pensionsberättigad moder eller till annan pensionär utgår efter enahanda grunder, som ovan stadgats rörande dyrtidstillägg till änka med eller utan barn, dock att motsvarande gränser för beräkningen därvid äro 75 kronor och 150 kronor för kvartal.

Till två eller flera minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder ökas dyrtidstillägget för varje syskon över ett med en tiondedel av summan av pensionen, till den del dyrtidstillägg å densamma beräknas, och därå utgående dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg må dock i sin helhet för varje utbetalningsperiod i förhållande till pensionens eller understödets belopp icke utgå efter högre procenttal än som motsvarar för änka med ett barn grundtalet ökat med 10, för änka med två barn grundtalet ökat med 20, för änka med tre barn grundtalet ökat med 30 o. s. v. samt för två minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder grundtalet ökat med 10, för tre minderåriga syskon grundtalet ökat med 20 o. s. v.

§ 4.

För den, som från mera än ett håll åtnjuter pension eller understöd, som i § 1 omförmäles, lägges berörda förmånens sammanlagda belopp till grund för den i § 3 angivna beräkningen av dyrtidstillägget.

Åtnjuter pensionär, som i § 1 avses, dyrtidstillägg såsom befattningshavare i statens tjänst, utgår dyrtidstillägg å pensionen allenast efter ett procenttal, som motsvarar en tredjedel av grundtalet; därest emellertid avlöningen såsom befattningshavare understiger 320 kronor för år, utgår dyrtidstillägg å pensionen efter ett procenttal, motsvarande grundtalet, dock högst å det belopp, varmed avlöningen understiger 320 kronor för år. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning, därest pensionär åtnjuter dyrtidstillägg såsom f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Dyrtidstillägg enligt kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer och denna kungörelse må sammanlagt ej överstiga det belopp, vartill dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare högst får uppgå.

§ 5.

Dyrtidstillägg enligt här ovan för pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst stadgade grunder utgår jämnväl till:

1:o) pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare vid flottans pensionskassa eller folkskollärarnas pensionsinrättning;

2:o) pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa;

3:o) pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa;

4:o) änkor och barn efter sådan befattningshavare vid statens järnvägar, som dödats under förrättande av arbete i statens järnvägars tjänst, och till vilka änkor och barn på denna grund utgår ersättning enligt lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift;

5:o) änkor och barn efter befattningshavare hos enskilt företag, som numera övertagits av staten, därest de genom statens försorg uppbära pension eller understöd i sådan egenskap; samt

6:o) till pension från enskilda järnvägarnas pensionskassa eller med denna jämförlig pensionsinrättning berättigade änkor och barn efter sådan befattningshavare vid numera av staten övertagen järnväg, vilken antingen avlidit eller med pension avgått från tjänst vid järnvägen redan innan den övertagits av staten;

och beräknas därvid dyrtidstillägget i fall, som avses i 1:o)—3:o) och 6:o), å pensionen, i fall, som angives i 4:o), å ersättningens belopp samt i det i 5:o) omförmälda fallet å pensionen eller understödet.

§ 6.

Om till dyrtidstillägg enligt denna kungörelse berättigad avlidit, innan vederbörande tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, inträder stärbhuset i den avlidnas rätt.

Dyrtidstillägget utgår i sådant fall för samma tid, för vilken pensionen eller understödet får uppbäras.

§ 7.

Med minderårigt barn avses här sådant barn, som icke uppnått den ålder, då enligt de särskilda pensionskassornas reglementen eller eljest givna föreskrifter dess rätt till pension i allmänhet upphör.

§ 8.

Den, som åtnjuter full försörjning av den allmänna fattigvården, må icke komma i åtnjutande av ifrågavarande dyrtidstillägg.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas i sammanhang med pension eller understöd enligt de närmare föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas.

Denna kungörelse träder i kraft dagen efter den, då kungörelsen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling, samt gäller till och med den 30 juni 1920; dock att enligt de i kungörelsen meddelade bestämmelser dyrtidstillägg skall utgå även för den del av år 1919, som förflutit innan kungörelsens ikraftträdande, varjämte skall iakttagas, att för de två första kvartalen av samma år det i § 2 oförmälda grundtal skall vara 147.
